

Önsegítő társadalom 2.0

Miskolc, MAB
2012. Május 24

A kezdet

- A kezdet, mely nem múlik el, mely előttünk magasodik
- A nyugati individuum megszületése
- Az „én” felszabadulása és megrettenése
- Atreidák, Labdkiádák
- Az agresszió és a szexualitás elfojtása
- Személyes preferenciák, választás, tömegtársadalom
- Szorongás, „Akárki”, menekülés a szabadságtól

A kapcsolatok két típusa

- Kapcsolat: visszatérő interakció
- Ligatura és opció
- Formális és informális kapcsolatok
- A kapcsolatok ereje (tartósság, érzelmi intenzitás, kölcsönösség, érdekelttség a kapcsolat fennmaradásában)

A másik személy választása

- Moreno: szociometria
- Granovetter: a gyenge kapcsolatok ereje
- Milgram: Kis világok
- Csermely: Skálafüggetlen eloszlás

Moreno

- A másik személy, mint a vágy titokzatos trágya
- Preferencia (rokonszenv, szituativitás)
- Erős kapcsolatok (kizárnak)
- Gyenge kapcsolatok (híd szerepet töltenek be)

Granovetter

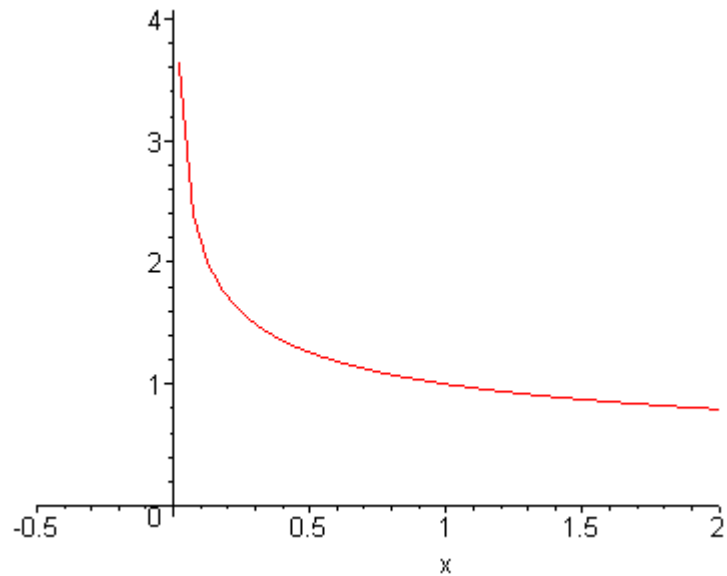
- Nem tartós, nem intenzív, nem kölcsönös, alacsony fokú elkötelezettség
- Bizalom (pozitív várakozás, segítségnyújtási hajlandóság)
- Társadalmi tőke
- „A gyenge kötések, melyeket gyakran az elidegenedettség jeleként értékelnek, valójában nélkülözhetetlenek az egyének érvényesüléséhez, s ahhoz, hogy integrálódjanak a csoportokba, szemben az erős kötésekkel, amelyek növelik ugyan a csoportok kohézióját, de azon az áron, hogy eltávolítják őket egymástól”

Milgram

- Kis világok? Preferencia alapján létrejött gyenge kötődések által képzett kis csoportok, melyek nincsenek elszigetelve egymástól
- A nagy világ kis világok hálózata
- Mindeki ismer valakit, aki szintén ismer valakit
- A keresést megkönnyítik (egy ismeretlen 6 lépésnyire van tőlünk)
- Internet: a világ mint hálózat. Minél több gyenge kapcsolat van egy hálózatban („like”), annál közelebb van a véletlenszerűen kiválasztott célszemély az induló személyhez
- Stressznek kitett csoportok (elit, underclass) erős kapcsolatok mentén szerveződnek

Csermely

- Skálafüggetlenség: hatványfüggvény szerinti eloszlás

Integrált társadalom

- Sem a teljesen véletlenszerű, sem a teljesen rendezett hálózat nem optimális
- Nagyon sok embernek kevés emberrel van kapcsolata a társadalomban
- Kevés embernek sok emberrel van kapcsolata a társadalomban
- Mindenkinek mindenkivel nem lehet kapcsolat, miként az se jó, ha senkinek senkivel nincs kapcsolata

A bajok

- **Individuális ideiglenes** (dohányzás, elhízás, alkoholizmus, kábítószerelés, játékszenvedély, magány)
- **Individuális tartós** (akut betegségek, fogyatékos hozzátartozó, trauma)
- **Kollektív-ideiglenes** (katasztrófa, járvány, pánik)
- **Kollektív tartós** (stigma, munkanélküliség, kiszolgáltatottság)

Miért éppen én?

- Tiltakozás
- Felháborodás
- Panasz
- Sértődés
- Agresszivitás (belső)
- Agresszivitás (külső)
- Tanácstalanság
- Belenyugvás (visszahúzódás)

Önsegítő hálózatok

- Rendszeres találkozás /offline és online
- Névtelenség
- Tapasztalatcsere
- Közös sors felfedezése
- Demisztifikáció
- Titoktalanodás
- Felszabadultság
- Önellfogadás
- Empowerment (változás, változtatás)

A „segítés kis körei”

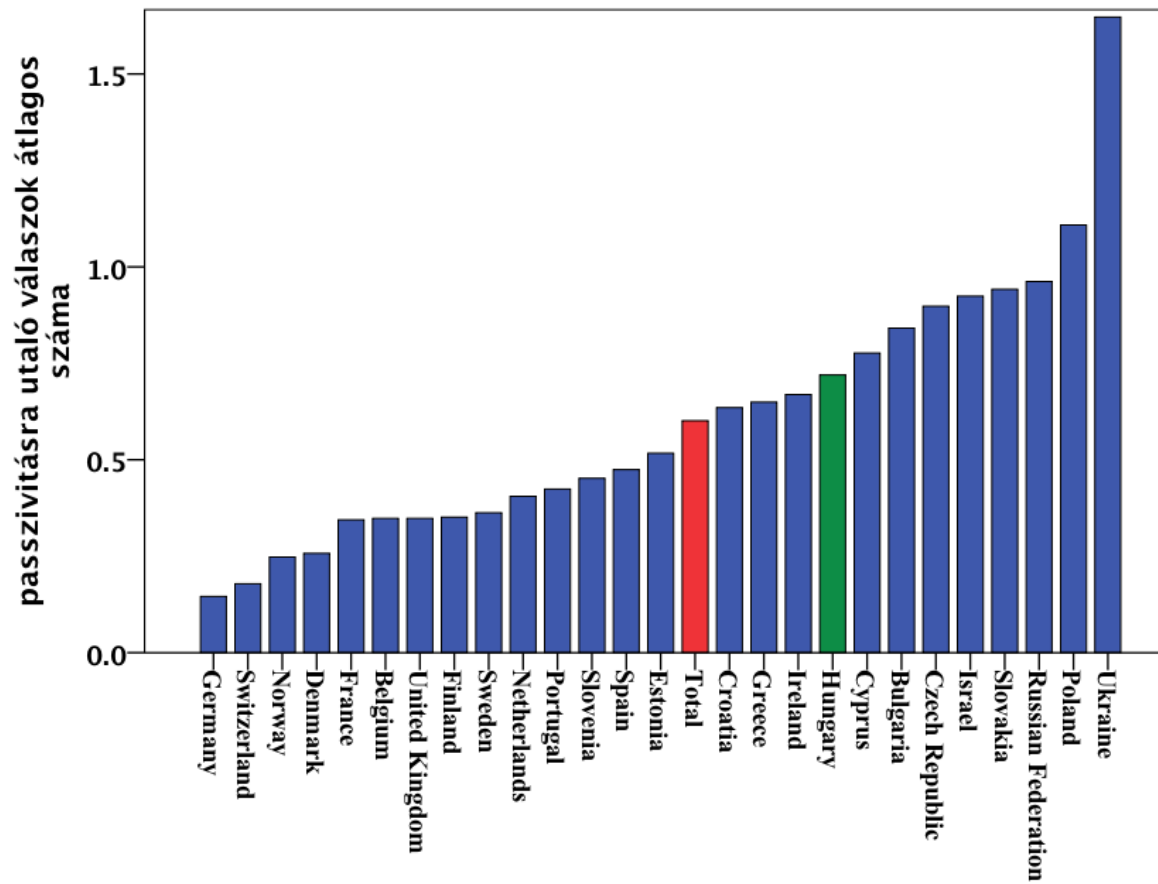
- Kölcsönösség
- Szövetkezés
- Autentikus, uralommentes kommunikáció
- Tolerancia-szint növekedése
- A segítség kultúrája

Segítségnyújtási hajlandóság mérése

- 1. Képzelve el, hogy az utcán azt látja, hogy valakit a földre löknek és ellopják a pénztárcáját. Mennyire valószínű, hogy felhívna a rendőrséget?**
- 2. Hajlandó lenne-e azonosítani az elkövetőt?**
- 3. És mennyire lenne hajlandó tanúskodni a vádlott ellen a bíróság előtt?**

(Max= 3. Min=0)

Segítségnyújtás hiánya Európában

Forrás: Prazsák Gergő: Kultúrák közötti meg(nem)értés

Példák

- Megszomorítottak és megalázottak
- Női csoportok (családi erőszak, szerepkonfliktus, gyereknevelés, betegségek, mentális problémák)
- Stigmatizáltak (AIDS-betegek, volt alkoholisták, volt elítéltek, kisebbségek, marginalizáltak)
- Stigmatizáltak hozzátartozói
- Idősek

Önsegítés 1.0

- Baráth, Á. Dubrovnik 1979-1991. In Polishistória, Buda Béla 70-ik születésnapjára.79-89
- Csepeli Gy. 1989. New alternatives in community Building in Hungary. Health Promotion. 4 (3) 237-254
- Csepeli, Gy. Neményi M. 1989. Önsegítés és szociálpolitika. Esély. 1. 88-92.
- Kakasd, 1997
- Sajópálfala (2002-2008)
- Sajóvámos (2008)
- Nyékládháza (2011)